

Täysistunto

Tiistai 25.10.2016 klo 14.04—20.39

22. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatiloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista sekä laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 25 §:n ja maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain voimaannpanosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 180/2016 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 10/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 22. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 10/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

20.28 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies sekä lukuisa muu yleisö! Maa- ja metsätalousvaliokunta, kuten myös hallitus, on kiinnittänyt huomiota siihen, että maatalouden taloudellinen tilanne on tällä hetkellä todella heikko. Maatalousmarkkinoilla on tapahtunut odottamattomia markkinahäiriöitä, joiden seurauksena tuottajahinnat ovat laskeutuneet merkittävästi. Erityisen voimakas vaikutus on ollut Venäjän 2014 asettamalla elintarvikkeiden tuontikiellolla. Myös se, että maaliskuussa 2015 EU:ssa luovuttiin maitokiintiöistä, on sotkenut maitomarkkinoita ja aiheuttanut ylituotanto- ja häiriötilanteen koko EU:n alueella.

Vuoden 2014 helmikuusta maidon tuottajahinta on laskenut 16 prosenttia helmikuuhun 2016 mennessä. Sianlihan tuottajahinta on laskenut 15 prosenttia, broilerin 11 prosenttia, leipävehnän 8 prosenttia ja naudanlihan 7,5 prosenttia. Samaan aikaan tuotantopanosten nousu on jatkunut muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Tämä on johtanut siihen, että maksuvalmius sellaisillakin tiloilla, joilla itse tuotannon normaalisti pitäisi olla kannattavaa, on häiriintynyt ja tilat ovat jopa konkurssiuhan alla. Siksi on erittäin tärkeää, että taruimme nyt toimeen ja toteutimme niitä hallitusohjelman linjauksia, joilla tästä kriisistä päästään yli.

Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki maatiloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista. Valtiontakaukset myönnettäisiin pankkien antamille maksuvalmiuslainoille ja rahoitettaisiin Maatilatalouden kehittämisrahastosta. Lisäksi muutetaan kahta lakia niin, että pystymme saamaan korkotukilainojen ja valtionlainojen lyhennysten maksuun lykkäysvuosia. Erityisen tärkeää on havaita se, että kun nämä valtionlainojen lyhennykset tulevat maksuun nyt tämän kuun lopussa, jo näihin on mahdollista tätä lykkäystä hakea. Näin tulemme säästymään monilta erittäin vakavilta tilanteilta, jopa konkurssiuhilta maatiloilla, ja pääsemme tämän vaikean ylimenokauden yli.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2016 vp

Nyt sinänsä on jo vähän valoa näkyvissä. Tuottajahinnat ovat kääntyneet hienoiseen nousuun, ja ylituotantotilannetta monelta osin on saatu purettua. Hienoa on myöskin se, että meidän vientiponnistelumme kantavat ja esimerkiksi sianlihan vienti Kiinaan on alka-massa, samoin kauran vienti, ja maitotuotteitahan sinne Kiinaan jo on vietykin. Pienen-pientä elpymistä myös muilla markkinoilla on havaittavissa, ja uskon, että koska maapal-lon väestö kasvaa huimaa vauhtia ja on arvioitu, että 2050 täytyy tuplata maataloustuotan-to koko maailmassa, jotta tähän haasteeseen pystytään vastamaan, niin ei voi olla kovin pit-kissä kantimissa se, että kun väkimäärä kasvaa, niin nämä tuottajahinnat matelevat näin matalalla. Sinänsä kaikki ne toimet, mitkä edesauttavat tämän markkinahinnan kohtuulli-semmaksi määräytymistä myöskin sinne tuottajaportaaseen, ovat myös erittäin toivottavia ja tervetulleita. Näihin on myös tartuttu.

20.33 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettä-väksi laki maataloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtionehtauksista. Lain tarkoi-tuksena on helpottaa maatalouden toimintaympäristön muutoksista aiheutuneita tilapäisiä taloudellisia vaikeuksia maataloilla, joten laki on tässäkin mielessä erittäin tärkeä.

Kuten olemme aikaisemminkin kuulleet, maatalousmarkkinoilla on tapahtunut odotta-mattomia markkinahäiriöitä viime vuosien aikana, minkä seurauksena tuottajahinnat ovat laskeneet merkittävästi ja maatalojen lyhyen aikavälin maksuvalmius on heikentynyt. Mo-nella tilalla on vaikeuksia selviytyä normaalista toiminnasta aiheutuvista kustannuksista ja velkojen lyhennyksistä. Pankeilla ei aina ole ollut ymmärrystä maanviljelijöitä kohtaan. Tällä hetkellä en tiedä yhtään maatalousmyönteistä pankkia. Pankkien linja onkin kiristy-nyt huomattavasti viime vuosina. Suurimmat maksuvalmiusongelmat ovat korostuneet etenkin nuorilla maatalousyrittäjillä, jotka ovat tehneet suuria investointeja tiloillaan, heil-lä, joiden velkataakka on suuri ja jotka eivät ole ehtineet varautua nopeisiin ja monesti odottamattomiin hinnanmuutoksiin. Tämä arvokas joukko on kuitenkin se, joka tulevai-suudessaakin mahdollistaa meille kaikille puhtaan suomalaisen ruuan. Heidän työpanos-taan ei voi liikaa korostaa.

Esityksen mukaisen valtionehtausjärjestelmän kriteerien tulee olla helposti ymmärrettä-viä ja mahdollisimman yksinkertaisia takauksen hakijoiden ja viranomaisten hallinnollisen taakan välttämiseksi. Näin ei ole viime aikoina ollut.

Pidän tärkeänä, kuten maa- ja metsätalousvaliokuntakin, että takaus voidaan myöntää myös turkistuottajalle. Suomessa tarhataan turkiksia erittäin eettisesti, ja voidaankin sa-noa, että harva pitää edes koirastaan yhtä hyvää huolta kuin turkistuottajat ketuista ja min-keistään. Suomen turkiseläintarhoilla tuotettiin esimerkiksi viime vuonna noin 1,9 miljoonaa minkinnahkaa ja hieman yli 2 miljoonaa ketun- ja suomensupinnahkaa. Mielestäni Suomessa olisi mahdollisuus moninkertaistaa turkisten tuottaminen, koska se on myös tur-kistuottajalle taloudellisesti kannattavaa. Keskimäärin turkishuutokaupassa maksetaan ke-tunnahasta noin 145 euroa kappale ja minkinnahasta 40—50 euroa kappale.

Arvoisa puhemies! Ihan faktatietona tähän lopuksi, että Suomi on maailman viidennek-si suurin tuottajamaa minkin- ja toiseksi suurin ketunnahkojen osalta ja turkisala työllistää Suomessa suoraan noin 5 000 ihmistä, joten ei voida sanoa, että kyseessä olisi ihan mitä-tön ala, jota tämä valtionehtausjärjestelmäkin nyt koskee. Pidän erittäin tärkeänä, että jär-jestelmä koskee myös turkistuotantoa tavanomaisen maataloustuotannon lisäksi. On myös tärkeää huomata, että tätä lakiehdotusta on tarkoitus soveltaa lainoihin, jotka on myönnet-ty ennen ehdotettujen lainmuutosten voimaantuloa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2016 vp

Pidän esitystä erittäin hyvänä, koska se osaltaan helpottaa suomalaisen maataloustuottajan maatalouden toimintaympäristön muutoksista aiheutuneita tilapäisiä taloudellisia vaikeuksia maatiloilla.

20.37 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Vielä jatkan tähän erinomaiseen puheenvuoroon siitä tärkeästä seikasta, että tämä lainsäädäntö koskee myös turkistarhoja, se oli todella tärkeää, ja selvennän, että takauksen kohteena olevan lainan enimmäismäärä on 30 prosenttia maatalousyrittäjän kahden edellisvuoden myyntitulojen ja maataloustukien yhteenlasketusta keskiarvosta, kuitenkin enintään 110 000 euroa ja vähintään 30 000 euroa. Valtiontakaus voi koskea enintään 70:tä prosenttia takauksen kohteena olevan lainan määrästä. Ja laina-aika on enintään 7 vuotta, siihen voi sisältyä enintään kaksi lyhennysvapavuotta.

On tärkeää, että pidämme huolta niistä ihmisistä, jotka ovat uskoneet ja investoineet kotimaiseen ruuantuotantoon, sillä he tuottavat meidän lapsillemmekin tulevaisuudessa ruokaa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 180/2016 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.